

Uredništvo in upravnništvo

Calle AÑASCO 2322

U. T. 59 - 3667

Buenos Aires, 4 maja 1935

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo leto \$ 5.—

Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

CORREO  
Argentino

TARIFA REDUCIDA  
FRANQUEO PAGADO  
Concesión 1551

## Preteklo je šest let

Bilo je nekako za veliko noč leta 1929, ko mi je g. Peter Čebokli zaupal, da namerava izdajati slovenski časopis, kateri bo pisan "za slovenske izseljence".

Z veseljem sem vzel to novico na znanje in obljubil takoj mojo skromno pomoč. Slovenski Tednik je izšel še isti mesec, (torej preteklo je šest let) in ne samo jaz, ampak vsi smo ga ibili izredno veseli. G. Čebokli je ostal na čelu lista do leta 1933., ko ga je izročil Prosvetni organizaciji. V tej dobi je Slovenski Tednik preživel precej burne čase, o katerih ne bom tu razpravljati, saj so nekaterim tako dobro ostali v spominu, da niti danes, ko je Slovenski Tednik že čez dve leti v rokah Prosvete, mi nočejo tega odpustiti.

Slovenski Tednik je od začetka precej pomagal pri ustanovitvi Prosvetnega društva, katero mu je radi tega bilo vedno hvaležno. Ko je torej prišel čas, da ga ni mogel g. Čebokli sam vzdrževati ga je najprej ponudil Prosvetnemu društvu, katero ga je takoj sprejelo, zavedajoč se, kaj pomeni lastno glasilo.

Od tega dne pa se je proti Slovenskemu Tedniku podvojila gonja in priznati moramo, da se je tem "sovražnikom" posrečilo marsikatero čitatelja premotiti. Iz naših delavskih plav ni moglo priti ne besed ne mila, da bi oprali ime Slovenskega Tednika, če ravno smo vedno trdili, da "je sedaj last Prosvetne organizacije" in tako torej celokupnega izseljenstva in, da nimajo posamezniki pri listu veljave. Vse ni nič pomagalo. Posledica je bila, da je moglo Prosvetno društvo I. dati vsak centavo za tiskarno in druge stroške. Tu je treba prav posebno pohvaliti članstvo, ker se ni v nobenem trenutku balo pomagati Tedniku, s tem, da je šel ves dobiček od prireditev in drugi v stroške za Tednik. Ravno s tem pa je članstvo pokazalo svojo trdno voljo "ustanoviti si nekaj svojega, skupnega" kar je tudi doseglo. Čez leto dni je Tednik spet začel prejemati naročnine in naklada se je mogla povečati, danes pa lahko trdimo, da stoji trdno na svojih nogah, ker je že začel vračati dolg Prosveti.

Kaj je čitatelje pripravilo, da so spet začeli točno plačevati naročnino ter, da so pridobili novih čitateljev, je menda vsakemu znano. Resna in trdna volja članstva obdržati list, njegova zmerina in trezna pisava ter vedno izboljšanje gradiva, je k temu pripomoglo, da danes lahko z ponosom zremo na svoje glasilo, če ravno moramo priznati, da še ni popolno, kakršnega si želimo. Zato bo treba še vstrajnosti in dela, katero pa bomo z dobro voljo in dobro premišljenimi koraki, prav gotovo dosegli.

V zadnjem času je spet stopila na "delo proti Tedniku" neka skupina "boljših rojakov", ki bi rada s svojim podlim podtikanjem škodila listu, na kar se prav za prav niti ne oziramo, ker smo gotovi, da bodo znali naši čitatelji in prijatelji, pokazati vrata tem razdiračem naše skupnosti, kakor so znali razumeti do se-

daj delo za skupne izseljeniške koristi. Od naše strani pa rečemo, da kakor smo znali pridobiti Slovenski Tednik, kateri je pravzaprav last vsakega izseljenega Slovenca, tako ga bomo znali tudi za naprej vzdrževati, vedno z resno voljo ga izboljševati in širiti, da bo res glasilo vseh izseljenih Slovencev in vsem tudi koristil.

Sotrudnik

### Delavski praznik

Na prvega maja je delavstvo vsega sveta praznovalo svoj delavski praznik. Simbol delavskega praznika je, da se delavstvo osvobodilo modernega suženjstva, ki ima posebno v fašističnih državah jasen izraz.

V mnogih državah se danes praznuje ta delavski praznik na umeten način, ki se skuša ljudstvu prikriti pravi namen in pomen. Ljudstvo v splošnem pa nima dovolj razsodnosti ter izobrazbe, da bi se zavedalo svojega poslanstva na zemlji. Zato imamo vkljub današnji civilizaciji izkoriščane in izkoriščevalce.

V mnogih državah prirejajo izkoriščevalci "delavski praznik", da tako na umeten način zatrejo glas izkoriščanega ljudstva. To je kakor da bi volka oblekli ovčji kožuh. Zdi se neverjetno in vendar je tako.

Zgodovina nas uči, da so socialne ideologije le toliko časa nevarne kapitalizmu, dokler jih slednji ne podjarmijo za svoje koristi. Krščanske ideologije naprimer, so se bogatini dolgo časa bali kakor vrag križa. In kaj so vam storili, da niso ničesar izgubili. Postali so sami "vneti kristjani" in stvar je bila rešena zanje.

Imamo socialistična ideologija, ki je bila še pred nedavno leti bav. bav. še bolj kot je danes komunizem. In prvi kapitalisti, ki so znali socialistično ideologijo z uspehom izrabiti v svoje svrhe, so bili na angleškem.

Enako se lahko reče o demokratizmu, ki se nam najlepše prikazuje v Združenih državah, v Franciji in Argentini. V vseh treh navedenih državah vlada sicer različna "demokracija", ki pa se v bistvu v ničemer ne razlikuje. Svobo-

den boj od najnižjega pa do najvišjega, od najmanj pa do najbolj inteligentnega, od najmanj pa do najbolj sposobnega, za brezvestno izkoriščanje. Mnogo jih moli roke iz blata kamor so jih močnejši poteptali. Ampak kdo se bo zato menil, saj po demokratičnih lestvah se sme hoditi gor in dol, samo tisti ki je na vrhu ima pravico spodaj stoječim zmetati na glavo kar se mu poljubi.

Delavski praznik bo zadobil pravi pomen še le takrat, ko bo ljudstvo toliko izobraženo, da bo znalo tolmačiti, zakaj ima delavstvo vsega sveta enkrat na leto skupni praznik. Ko bo spoznalo, da ni greh, da ni proti državo in ne proti družabno zahtevati in tudi delati za človeka dostojno življenje, da kdor ne dela v smislu delavskega praznika, dela proti samemu sebi in sploh človeški družbi.

### Kako je potekel prvi maj

Po vsej Evropi je potekel prvi maj dokaj mirno, vsaj tako poročajo. Prišlo je do krvavega spopada med komunisti in policijo na Bolgarskem, enako tudi v Parizu in v Španiji.

Nekaj posebnega je bil letos prvi maj v Moskvi. V Nemčiji so tudi praznovali prvi maj, seveda po fašistovski. V Skandinavskih državah so praznovali delavski dan v socialističnem smislu. Avstrija je aretirala 500 komunističnih ter socialističnih voditeljev kot v praznovanje prvega maja. Enako kot Avstrija je praznovala prvi maj tudi Madžarska. Na Poljskem pa je bilo vsako delavsko zborovanje prepovedano.

Po vsej Franciji so praznovali socialisti in komunisti delavski praznik skoro nemoteno. Saj drugače ni bilo mogoče, ker je vlada alarmirala vso policijo in vojaštvo.

Potem ko so v Avstriji pozapri vse delavske voditelje, je zavlada po vsej republiki skoro bi rekli misteriozni mir. Oblasti so se prizadevale, da bi dale delavskemu prazniku religiozni značaj, kar pa se ni prav posrečilo.

Po nevjorskih ulicah je manifestiralo nepregledno vrsto ljudi, ki so nosili v sprevodu napiše proti Hitlerju, Rooseveltu in NRA, ter kapitalizmu.

V Londonu je zborovalo kakih 8 tisoč komunistov s ženami in otroci, ki pa je poteklo povsem mirno.

Po jeruzalemskih ulicah je manifestiralo mnogo Judov, ki so prepevali "Kadimah Ha-poel", kar pomeni, naprej delavci.

V Mehiki je zborovalo kakih 50 tisoč delavcev, izven malega incidenta, je poteklo povsem mirno.

V Braziliji je bilo vsako zborovanje levičarskih tendenc prepovedano. V Čile so praznovali delavski praznik legalno. Po vseh delavskih departamentih se je obdržalo kratko zborovanje.

V Buenos Airesu so posebno socialisti praznovali delavski dan z velikim pompom. Na Plaza Once je bilo glavno zborovanje.

Tudi mnogo komunistov je manifestiralo v povorkah ter zborovalo v lokalnih sedežih, ven-

Predno se odločite katerega Vaših poklicati iz domovine, ali nameravate sami odpotovati v rojstni kraj, obrnite se na

Informacijski urad

Slovenskega Tednika

kjer boste dobili vsa potrebna pojasnila, da ne boste plačevali kakih nepotrebnih stroškov, kakor se navadno dogaja.

Tudi v drugih kakoršnihkoli zadevah, bodisi poškodbe na delu, posredovanja, prošnje, itd., obrnite se s zaupanjem do nas, ki vam bomo šli na roke kolikor bo v naši moči.

Obiščite nas od 5.30 do 7 ure zvečer, ali pa nam pišite.



dar niso nikjer prav pokazali javnega izraza, ker bi bili gotovo od policije nadlegovani.

Na dveh krajih so visele nacijske zastave proti katerim so socialistične povorke protestirale.

Med ulico Maipu in Cangallo in na Diagonalu na višini 700 sta eksplodirali dve torpedi, ki sta sicer napravili precej strahu med manifestanti, vendar je ostalo brez vsake človeške žrtve.

Kot ponavadi so ljudovei manifestirali v Parke Patricio. Delavsko združenje pa je imelo svoje zborovanje na Plaza Italija. Tudi italijanski socialisti so imeli lepo zborovanje. Nemci pa so se zbrali v cirkusu Sarraani.

Tudi po drugih večjih mestih Argentini se je vršilo delavsko zborovanje, ki je več ali manj imelo pomen delavskega praznika.

## Velikansko zborovanje na rdečem trgu

Sovjetski voditelj Stalin in Molotov sta na velikem delavskem zborovanju na rdečem trgu v Moskvi osebno nadzirala potek istega. Za Rusijo je bil ta dan v resnici pravi simbol delavske moči in veljave.

Med manifestacijami ljudstva ter vojaštva, je brnelo po zraku 660 zrakoplovov med katerimi so se jasno razločevali gigantski tipi "Maksim Gorki", ki so največji in najmodernejši na svetu.

Dnevnik "Izvestja" piše, da nikoli v zgodovini ni bilo toliko nevarnosti za mir kakor to leto, vendar Sovjeti, da so pripravljeni na vse in da so si svesti zmage socialne pravičnosti, pa naj pride nevarnost od kjerkoli.

## Oboroževanje na Baltičkem morju

Nemčija je pričela graditi vojne križarke ter podmornike, kakor tudi vlivati veliko množino topov, ter je dala zgraditi 2.000 avionov, za "zastraženje" Baltičkega morja. S tem ima namen Nemčija postaviti v baltičko vodovje enako vojno silo, kakor jo ima Rusija.

Ker pa Rusija hoče za vsako ceno obdržati višjo boroženo moč na Baltičkem morju, se je sestel vojni svet, ki je odločil hitro zgraditev več podmornikov ter križark in enega aviojonosilca. S tem načrtom se strinja tudi Stalin.

## Vojna v Chacu

Vojna v Chacu se še vedno nadaljuje. Enkrat beleži zmago bolivijska armada drugič zopet paraguajska, končni rezultat pa je, da je vedno več žrtev za tuje interese.

Baje bo Brazilija ponovno intervenirala, da se že vendar enkrat konča krvavo klanje v Chacu.

## Boljše delavske razmere v Združenih državah

Četudi ne kot bi bilo želeli so se razmere v Združenih državah obrnile precej na bolje. Brezposelnih je letos mnogo manj kot jih je bilo druga leta, vendar jih je še 3 milione in pol. Predsednik Roosevelt je govoril potem radia, da bo še nadalje izvajal svoj program, četudi se veleindustrijaleci z vso silo upirajo, da bi kaj popustili od svojih mastnih dobičkov za zboljšanje razmer delavnega ljudstva.

## Francoska ruska zveza

Te dni so končala pogajanja v Parizu med francoskim zunanjim ministrom Lavalom in ruskim poslanikom Potemkinjem, za končno veljavno pogodbo vojaške in gospodarske zveze med Francijo in Sovjetsko Rusijo.

Pogodba je veljavna samo, če bi bila omejenih držav napadena in jim morala ena kot druga takoj priskočiti na pomoč. Če pa bi Rusija ali Francija hotela napasti kako državo, se ne predvideva v pogodbi nobene obveznosti za ji pomagati.

Sicer je že obstojala med Rusijo in Francijo trgovska pogodba, ki bi si vsled morebitnega trgovskega bojkota kake države skupno postavile v bran.

V diplomatičnih krogih obeh držav zatrjujejo, da bo ta zveza zelo mnogo pripomogla do praktične veljave "Lokarna Orjent", kakor da bo tudi podonavsko vprašanje lažje rešljivo, ki se ima vršiti konferenca 4 maja v Benetkah, kjer bodo hoteli imeti glavno besedo zastopniki Italije, Avstrije in Madžarske.

Pričakuje se, da bo Madžarska zahtevala predvsem prosto oboroževanje. Italija pa bo medtem pripravila Francijo in Anglijo, da bosta sprevideli, da je potrebno za Madžarsko kakor za Avstrijo, da se bolje oborožita. Pri tem seveda po pokazal na oboroževanje Nemčije.

Drugo važno podonavsko vprašanje bo restavracijo Habsburžanov v Avstriji, ki da bi jih narod želel ampak jih noče videti Mala antanta za nobeno ceno, ne na Madžarskem in ne na avstrijskem prestolu.

Francija bo predlagala, da se k francoskoruski zvezi priključijo tudi Italija, Mala antanta in Avstrija, kar ji bo najbrže vsaj delno tudi vzpelo.

Tudi Poljska je izjavila, da morata ostati Čehoslovaška in Avstrijska republika nedotaknjeni kar se smatra, da ima namen ostati neutralna. Tu pride predvsem v poštev, da Poljska noče biti ne proti in ne za Rusijo.

Vsi znaki kažejo, da se bosta s Sovjeti tudi Mala antanta in balkanska zveza vojaško in gospodarsko pogodili. Za zapadne Slované je tudi edina ekonomična in nacionalna rešitev, da so v vseh ozirih v dobrih odnosih s Sovjeti. Škoda da je pri tem spoznanju Jugoslavija vedno zadnja med zadnjimi.

## Krvavi izgredi v Jugoslaviji

Vlada je prepovedala opoziciji vsako politično propagando. Več kakor sto kandidatov štirih strank, ki jih je vlada dovolila, so oblasti aretirale med katerimi je tudi voditelj ljudske stranke Hodjera. Pričakovati je, da bo opozicija pričela s protivladno propagando še pred volitvami.

Policija je prepovedala politično zborovanje mohamedanskemu voditelju Mehmetu Spaho, ki ga je imel držati v Sarajevu. Vsled tega je prišlo med mohamedanci in policijo do krvavih izgredov.

Tudi po drugih krajih, kot v Kragujevcu, je prišlo do krvavih spopadov.

Medtem ko se je spopadlo prebivalstvo v Sarajevu je prišlo do bojov tudi med zagrebškimi prebivalci in orožniki, pri čemer je bil eden mrtev in nad 50 ranjenih.

## OKNO V SVET

**Habana.** — Cubanski politični voditelji so odločili, da se bodo vršile volitve 1. novembra in da bo predsedniška doba trajala samo štiri leta in ne šest kot doslej.

**Neapel.** — Italija še vedno uvaža municion ter vojaštvo v Afriko.

**Dunaj.** — Večer pred prvim majem je eksplodirala ena bomba na Dunaju, ki je ranila več oseb. Po vsej priliki so bombo položili socialisti s čemer so hoteli dokazati klerikalfašistom, da še živijo.

**Tokio, Japonska.** — Štirinajst mladeničev v starosti od 14 do 18 let so imeli pripravljen načrt, umoriti japonskega princea in več drugih politikov.

**San Pedro, Californija.** — Združene države so pričele te dni z velikimi pomorskimi vajami s 150 vojnimi parniki in 50 tisoč mož posadke.

**Moskva.** — Moskva ima še okrog 50 cerkva, ki so bile za velikonočne praznike zelo dobro obiskane posebno od starejših ljudi. Oblasti niso nikogar nadlegovale v svoji pobožnosti.

## BANCO ARGENTINO

DE AHORRO Y EDIFICACIONES

### Prodaja vozne listke za Jugoslavijo in Italijo

ter iz teh držav v Južno Ameriko za vse parnike in po najbolj ugodni tržni ceni ter daje v to svrhu hitre in liberalne kredite brez poviška kupne cene. Izvršuje hitro, solidno in varno ter po najbolj ugodnih tečajih.

DENARNA NAKAZILA . . . . .

Sprejema VLOGE NA HRANILNE KNJIŽICE

Vprašajte za pojasnila ustmeno ali pismeno pri banki-prijatelju, vedno le v Vašem jeziku. Oddelek je v spretnih rokah Vaših izvežbanih rojakov.

## BANCO ARGENTINO

DE AHORRO Y EDIFICACIONES

Corrientes 562

Buenos Aires

Corrientes 562



## MESTNA KRONIKA

### Z BRIVNO BRITVIJO

V ulici Carlos Calvo sta živela zakonec, 44-letni Ramon Crespi in njegova žena 36 letna Leonidas. Po njih obnašanju se pa zdi, da se ni sta mogla kaj preveč strinjati kajti prepiri med njima so bili na dnevnem redu.

V torek popoldne je med njima prišlo do ponovnega incidenta, on je njo zmerjal in ona mu je seveda ne prenežno odgovarjala, tako, da se je silno razburil in pograbil brivno britev iz nočne omarice ter z njo zadal svoji boljši polovici veliko rano na vratu. Na njen obupni klic so prihiteli sosede in policija, ki je razboritega moža aretirala in spravila teško ranjeno žensko v bolnišnico kjer pa je kmalu po prihodu tja izdihnila.

### Prijeti ponarejevalci denarja

Tukajšnje policijske oblasti so bile že več dni neumrno na delu, da odkrijejo odkod in kdo so ponarejevalci bankovcev po 10 pesov, ki so se pred nekaj dnevi pojavili v prometu.

Pretekli torek se jim je posrečilo jim priti na sled in sicer po zaslugi nekega "almacenerja" h katerega trgovino, ki se nahaja v ulici Fraga 1700 je prišel omenjenega dne neki neznanec, ki je kupil nekaj malo jestvin in plačal kupljeno blago z bankovcem od 10 h pesov. Ko je prodajalec vzel denar v roko se mu je takoj zdelo, da ni pravi in je z pretektsom, da nima drobiža šel iz trgovine k bližnjemu kolegu kjer so mu še bolj potrdili njegovo sumnjo. Kupec pa je medtem že gotov opazil trgovčev namero in se spustil v tek, trgovec pa za njim, ko sta tako bežala po ulici Fraga je trgovec namah en moški zastavil pot in napravil z roko grožnjo kot, da ga hoče ustreliti, to priliko je porabil bežeči in se zgubil trgovcu iz pred oči. Medtem je prišel mimo stražnik, in aretiral neznanca. Enkrat na policiji je izjavil, da se imenuje E. Araya in da stanuje v ul. Giribone 475 in da sploh ne pozna dotičnega človeka, ki je bežal. Izkazalo se je pa da so njegove trditve neresnične posebno, ker hiša v kateri se je izrazil ne obstoja. Nazadnje je priznal, da je Jorge Chavarria in da stanuje v ul. Con. Arenal 4343. Dognalo se je, da bežeči neki Anton Martinez, ki je živel ravno tam z Blanko Morales, on sam pa z nje hčerjo Karlo, ki sta pa obe pobegli ko jih je hotela policija prijati.

Do četrтка se je oblastim posrečilo izslediti da so imeli ponarjevalci svojo delavnico v ulici Helguera 4975 kamor so se prišli ravno dva dni prej ko je policija prijela Chavarria. Našli vse priprave za izdelovanje bankovcev kot n.pr. razne droge, kližeje za bankovce po 10 in 100 pesov, ki jih pa še niso začeli delati, 2.000 komadov narezanega papirja za izdelavo bankovcev po 10 in tiskarski stroj (minerva) katerim so tiskali denar. Do sedaj s aretirali 9 oseb, in imajo upanje, da bodo tudi ostali, ki jih imajo na sumu kmalu padli v roke oblastim. Vsega skupaj so ponaredili 120 bankovcev, kar znaša 1.200 pesov.

Si poravnal naročnino? Če nisi, stori to še danes.

## DRUŠTVENE VESTI

### Iz nedeljske prireditve Slovenskega prosvetnega društva I.

Nikakor mi ne gre v glavo, zakaj prireditelji ne pričnejo izvajati program točno ob napovedani uri. Ljudi je treba navaditi na točnost, če je vzrok ta, da ljudje ne prihajajo točno. Samo enkrat bo kdo zamudil začetek vzporeda, potem pa prav gotovo nikoli več, če mu je količjak do lepega petja in igre.

Z nestrpnostjo sem pričakoval kedaj se dvigne zastor. Sljednjič se je vendar dvignil. V mičnem kvarelu se je prikazal mešan zbor, ki je zapel "Ves dan je pri oknu". Pesem je bila dobro podana, vendar se je opazalo pri ženskah negotovost, posebno pri sopranih, ki so proti koncu prišli celo iz takta, kar seveda je bilo slišno le strogemu opazovalcu. Občinstvo je pesem navdušeno sprejelo. Sledila je "Večer na morju" izvajana od moškega zbora. Pesem je bila umetniško ter z vso preciznostjo podana.

Nastopil je zbor iz Villa Devoto, ki nam je zapel "Planine". Kot mi je znano je zbor še zelo mlad, ki pa se je pod vodstvom pevovodje Trebšeta že dobro v peljal na pot obetovitega zbora. Pesem "Planine" je sicer lahka skladoba, ki pa je za uho zelo prijetna in zbor je dosegel popoln namen, ter je moral pesem na željo ponoviti. Sledila je pesem "Blagost" izvajana od istega zbora. Tudi ta pesem je bila prilično dobro podana vendar manj ljubko kakor prva. Zbor iz Villa Devoto se stopnjeva izpopolnjuje, to je vidno vendar mu manjka več teoretičnega znanja s čemer bi bili posamezniki vstanu izliti več čutečnosti ter pevске in umetnosti in preciznosti v melodično celoto. Zbor iz Villa Devoto, kar naprej po začrtani poti, uspeh ne bo izostal.

Sledila je pesem "Dekle mad rožami", ki je bila izvajana od radio zbora SPD. I. Pesem je zadivila poslušalce. Aplavza kar ni hotelo biti konec in je vsled tega zbor pesem ponovil.

Po kratkem premoru je sledila drama "Vrtinec". Ker se ni delalo v Slovenskem tedniku nobene posebne propagande za to dramo, sem

misllil, da gotovo ne bo kaj posebnega, ampak sem se pošteno zmotil. Drama je ne samo mene, temveč vse gledalce naravnost iznenadila. Nevem zakaj se ni delalo več propagande za to velezanimivo dramo, ki je tipična prikazen iz vsakdanjega življenja in bi jo moral vsakdo izmed nas videti.

Mirko Metlikovec je vlogo Tona izvrstno pogodil. Poglobil se je tako živo v vlogo, kot bi se v resnici dogajalo kar je predstavljal. Višek igralske sposobnosti je dosegel, ko je videč, da ga zapuša nezvesta žena, pričel v divji blaznosti lomiti stolice, razbijati vse kar mu je prišlo pod roko, namizni prt je pretrgal s precizno gesto obupanca in ko se je sljednjič obrnil proti otroku, da bi zadušil plod svojih sanj nekdanje resnične ljubezni..., je poklenil ob zibelki in po licu so mu priče polzeti resnične solze.

Nič ni zaostajala za Tonom njegova žena Angela, ki jo je predstavljala Marija Zlobec. Vloga Angele ni bila lahka stvar, ker je skoz in skozi dvolična in to ne v potezi temveč se prizori sunkoma menjajo. Angela pa je pokazala izvrsten talent za zvižaje ženske, ki si je vtepla v glavo nekaj doseči. Dovršeno je pokazala žensko, ki s preračunjeno zvižajo odbija lastnega moža in ravno z isto zvižajo, samo s povsem nasprotnim načinom, pridobiva drugega. Posebna stran v vlogi Angele, so bila materinska čvustva, ki pa jih je znala igralka vkljub telesni perversnosti, ki jo zahteva vloga, in duševni razdvojenosti, izvrstno ščititi.

Jelka Špacapan, v vlogi Lene, Tonove matere, je bila dovršeno podana. Tudi njena vloga je bila zelo težka, ker je bila kot nekaka posredovalka za mir in srečo v družini. Oba sinova je enako ljubila kakor tudi sinah in je to v različnih čvustvenih pozah izvrstno dakazala. Višek pa je dosegla v prizoru, ko ji je sin Ton ponujal žganja in ga je s široko odprtimi očmi zavrnila in koj nato, ko je začel Ton duševno uničen, divjati in mu je slabotna mati, kakor angel varuh, včasih skoro visela na rokah ki so z vidnimi napetimi mišicami lomila stolice in razbijala krožnike in vendar ni bilo opaziti, da bi Tona najmanj ovirala. To je bil vsekakor umetniški prizor igralske harmonije resničnega doživetja.

Stane Rijavec, v vlogi Petra, Tonovega bra-

## VI LAHKO ŽIVITE BREZ SKRBI

ČE ZAUPATE VSE VAŠE BANČNE OPERACIJE NA



# Banco Holandés

SLOVENSKI ODDELEK

Centrala: Bm. MITRE 234, Buenos Aires; Podružnica: CORRIENTES 1900

ZAKAJ?

**ZATO KER,** potom BANCO HOLANDES lahko nakažete Vaši družini denar VARNO, HITRO in z NAJMANJŠIMI STROŠKI.

**ZATO KER,** BANCO HOLANDES plača za Vaše hranilne vloge NAJBOLJŠE OBRESTI.

**ZATO KER,** pri BANCO HOLANDES lahko kupite prevozne karte za najboljše in najhitrejše parnike, po najnižjih CENAH.

## VAŠ DRUGI DOM: BANCO HOLANDES

Pridite osebno ali pa nam pišite — da se boste perpričali. Uradujemo od 8.30 pa do 19 ure. Ob sobotah do 12.30.



ta, bi bil dober, vendar je bilo opaziti preveč negotovosti ter pramalo energije, sicer pa je ravno to včasih napravilo celo lep kontrast s bratom Tonom.

Dramatični odsek Prosvetnega društva! Stopite odločno na plan z dramatičnimi predstavami. Zanimanje in priznanje od strani občinstva gotovo ne bo manjkalo.

N. N.

#### POVRATEK V DOMOVINO

Pretekli ponedeljek je odpotoval v zaslužjeno domovino naš rojak Franc Škabar. Želimo mu prijetno potovanje ter obilo sreče v krogu svoje družine.

#### IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA

Mnogo naročnikov je poravnalo naročnino. Tudi jih je mnogo telefonično prosilo naj se jim lista ne ustavi, ker ga bodo ob prvi priliki plačali, zato danes še vsem pošljemo list, četudi še niso poravnali naročnine. Opozarjamo pa vse, da je to zadnja številka, ki se jim pošlje in naj ne bo potem nobene zamere ako prihodnji teden kdo lista, ki mu je zapadla naročnina ne bo prejel. Svota PETIH pesov je res tako majhna, da jo lahko vsak, ki količkaj dela zmore plačati in kar je tudi njegova dolžnost storiti ako se mu list dopade. Ne ozirajte se na to, česaj me poznajo in mi ga bodo vseeno pošiljali. Vedeti morate, da tudi nas dobro poznajo v tiskarni a moramo kljub temu teden za tednom vsako številko, ki izide sproti plačati. Res je tudi svota PETIH pesov zelo majhna in boste rekli, da zaradi vsakega posameznega list vseeno lahko izhaja. Vedeti pa morate, da čeprav je pet pesov malo je deset naročnikov skupaj ze 50 pesov itd.; kar pa je že precej lepa svota za naše razmere, posebno, ker je list malone izključno odvisen od dobre volje naročnikov, kateri ga tudi vzdržujejo.

#### HIMEN

Preteklo soboto sta se poročila v župni cerkvi na Paternalu, Ivan Sivec in Roza Bergine. Ter Lazar Anton in Marija Hrast.

Svatba se je vršila v krogu povabljenih pri Francetu Kurinčič.

Mimo grede naj omenimo, da je Ivan Sivec tudi vnet član Prosvete.

Bilo srečno.

#### V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,  
lepo sliko v barvah  
Odpri tudi ob nedeljah.

F. Quiroga 1275

DOCK SUD

Atelje MARKO RADALJ

#### Trgovina vina in jestvin

Cen. rojakom se priporočata brata

#### KURINČIČ

ulica CHICLANA 3899, vogal Castro

U. T. 61-3681 — Buenos Aires

Telefonična in druga naročila se dostavljajo na dom

Ob nedeljah vhod Castro 2296

Uredništvo Duhovnega življenja si je osvojilo tale načela:

Izbrana vsebina stalne vrednosti - trije uredniki - številni in najboljši sodelavci - mnogo slik - fin papir - nizka cena - od januarja do aprila 1935 skupno 536 strani - globoke pesmi - domače črtice in povesti - poljudno znanstveni sestavki - dom in svet - ženski vestnik - mladinski vestnik Naš mladi rod - cerkveni vestnik.



Uprava DUHOVNEGA ŽIVLJENJA  
Avalos 250 — Buenos Aires

D. I. Ramos Mejia. Vse vrede kot pravite. Z datumom na ovitku nismo imeli namena vas ponovno tirjati za naročnino, temveč samo potrditi plačano naročnino. Hvala za novega naročnika! Pozdrav.

K. L. Pasteur. Vaš brat nam je sporočil glede naročnine in sedaj je zadeva vrejena. Pozdrav.

Leopold Pipan. Cordoba. — Naročnino in za

#### IZ INFORMACIJSKEGA URADA SLOVENSKEGA TEDNIKA

Odkar smo ustanovili informacijski urad se je že mnogo rojakov obrnilo na nas v raznih zadevah. Nekaterim smo njihove prošnje brž in povoljno rešili. Vse tiste, ki se pismenim potom obračajo na naš urad prosimo, da nam vselej in za vsako zadevo o kateri bi se radi informirali pišejo natančno podatke, ker nam s tem zelo omogočijo njih razrešitev, ker v nasprotnem slučaju jim moramo sami ponje pisati in se na ta način zgubi mnogo časa brezpotrebno.

tiskovni sklad prejeli vrede za kar Vam srčna hvala. Nas veseli, da Vam list ugaja. Čimveč bo naročnikov in tistih zavednih slovenskih rojakov in rojakinj, ki razumejo kaj se pravi imeti lasten tisk in ga bodo tudi vsestransko širili in podpirali s prostovoljnimi prispevki, tem zanimivejš bo S. T., ker mu bomo lahko posvetili več pažnje. Pozdrav!

#### ZA SMEH

V šoli.

Profesor: aZkaj je aHnibal prekoračil Alpe?  
Dijak: eKr predor skozi nje še ni bil do-  
rajen."

#### Natančno.

Zdravnik: Ali se držite mojega navodila, koliko smete piti?

Bolnik: Gotovo, šest čaš piva vsa kdan.

Zdravnik: Dovolil sem vam samo tri čaše na dan.

Bolnik: Vaš stanovski tovariš mi jedovolil prav tako tri čaše, skupno terej oba šest...

#### Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENCI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.

Poštna slika od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan do osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotografija "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Bs. Aires

Telefon: 59 - 0522





# Utrinki iz nase nove domovine

Prostoslav Savinjski:

## V ZOOLOŠKEM VRTU

(Nadaljevanje)

Pri naših morskih levih je vedno veselo in prebrisane mrežine vedó prav dobro, da morajo občinstvu tudi nekaj nuditi. Večkrat se sami potrudijo, da kredencirajo občinstvu kako prav mično predstavo. Pred meseci me je spravil morski lev v takšno zagato, da sem moral — hočeš nočeš — skočiti v vodo. Občinstvo se je kraljevsko zabavalo ob tem dogodku. Jaz pa sem si mislil, kdor se zadnji smeje, se najboljšje uspeje. Splezal sem iz tomuna ves premočen, primoral sam morskega leva na visoko skalo raz kojo je trbunknil v vodo. Ker se je publika vsled radovednosti najbolj strnila ob robu kjer se je pri kobacaval morski lev, je dolila vsled mogočnega vodnega pljuska hladno sprho. V belo tančico oblečenim damam so se krilec kar prilepila. Sedaj je bil smeh na moji strani. Ali zameril mi tega ni nihče. Vse je odvisno od tega kako se z gledalci ravna. Potem se že izhaja."

\*\*

Argentinci so zadeli uprav v tarčo ko so kovali rečenico: "mrežina mrežinasta, len si kakor medved."

Z izrazom največje lenivosti sta ležala v kletki dva novodošla medveda, ne da bi zinila besedo njunemu sosedu, rujavemu medvedu vsemu prepojenemu od želje zaplesti se z njima v pogovor.

"Kako se počutite?" ju vpraša najljubezniveje. Ali novodošleca odgovorita samo z nezanimljivim renčanjem.

"Odkod prihajata?" ponovi vprašanje Novo renčanje mu je bil edini odgovor.

"Se-li vamo ne zdi, da je precej vroče?" Leto vprašanje je in isto uspeh kot prejšnja.

"Morebiti želite kaj jesti?"

Pri tej interpelaciji vprašanca privzdigneta izesa.

"Kaj vama je ljubše: meso ali sadje?"

Starejši lenuhar mežikne z enim očesom vleč: "Mravlje" ter se obrne na ležišče.

Rujavi medved je bil nejevoljen. Oddalji se v kot svoje kletke ter prične premišljevali.

"Kaj hočeta reči s tem?" se vpraša samega sebe.

Goročasno smešno je pomisliti na mravlje. Ako bi rekla strč še bi ju razumel. In poleg tega spati ob vremen kot je pričujoče! Je zelo naravno spati po zimi kedar je velik mraz in ni ničesar za jesti! Ali sedaj ko je vroče

er imamo vse kar želimo! Je nekaj v teh dveh tovariših kar mi vzbuja nezaupnost. Prav malo čedna se mi dodevata. Najbrže si v življenju nikdar nista počesala dlake. Skoro tako umazana sta kakor divje kože ali pa pegaste hijene. Nič kaj mi ne gódi njiju družčina. Hola! Kaj je to?"

Opazi, da je nekaj padlo z viška in ko se približa predmetu opazi da je kos maslenega kolača. Hlastno ga pogoltne ter vpiči svoj pogled v smer odkoder je priletel. Gruča obiskovalcev je stala pred železno ograjo, ki je oddeljevala medvedji brlog od občinstva; med njim je stal fantalin dajoč mu znamenja ter kazajoč mu drug kos kolača.

"Že vem, že vem", pravi rujavi medved sam sebi opirajoč se brezbrizno ob steno kletke ter premotrivo fantalina. — "Že vem kaj hočeš od mene, hočeš da splezam do višine ograje, pa da mi lastnoročno predaš kolač kajpada? Ali premislil si bom, precej vroče je in tvoj kolač diši po loju."

Fantalin razpolovi kolač ter vrže kosček medvedu. Medved se vzdigne prav počasi iz tegne svojo šapo po kolaču, deček pa ves vzradoščen v vik: "zdaj bo plezal, zdaj bo plezal!"

"Ali naj plezam?" pomisli rujavi medved medtem ko se njegove šape primejo železnega ogrodja. Dečko je bil ves iz sebe od radosti. — "Plezati je treba visoko" — rentaci medved sam sebi, ne da bi se zganil. — "Ne, nimam veselja" — ter se vsede znova ob zid. Dečko sko-

## FEODORA

(5)

— Tako torej, želeli vam moram vsa srečo, poročnik Vladimir Borotin! — se zasliši glas Pleveja za mladim častnikom, ki je vstal. — Solnce milosti vam sije v najlepši svetlobi. No, pa tudi jaz bom doprinesel nekaj k temu, da vas označim kot popolnega junaka.

Potem pa se obrne k carici in nadaljuje:

— Veličanstvo, važnih vesti imam, katere bi rad dostavil poveljniku Port-Arturja, velikemu knezu Alekseju — vesti, ki so tako tajne, da jih ne smemo zaupati niti brzejavu. S tem si prosim milosti, da bi mogel poslati tega pogumnega mladeniča kot kurirja v Port-Artur.

— To je nalog, poročnik Borotin, — reče carica z blagohotno zvanečim glasom, — za katerega boste lahko hvaležni ekselenci. Dobro torej, vi odpotujete v Port-Artur kot carjev odposlanec.

— Dovolite mi, Veličanstvo, — spregovori po kratkem molku Pleve, da se odstranim in takoj poiščem tiste važne dokumente. Vi, poročnik Borotin, pa se pripravite! Čez pol ure boste morali odpotovati! Čakam vas v svojem uradu!

Ko se je Pleve oddaljil je carica Vladimirju še enkrat ponudila roko v poljub.

— Zbogom, poročnik Borotin, — reče carica z drhtečim glasom, — Bog naj vas spremlja na vaši poti. Zbogom in Bog daj, da se zopet vidimo v veselju in sreči zmagel!

Bobnar je zabobnal, trobente so se oglasile, ko je carica, pozdravljajoč na vse strani, odšla z dvorišča. Spremljala sta jo Feodora in Vladimir.

Oba sta se zavedala, da jima preostaja samo nekaj trenutkov za zadnje pozdrave, da obnove sveto pri-sego zvestobe in zadnji poljub zveste ljubezni.

Sedaj so bili v dolgem hodniku, ki je vodil k izhodu iz Petro-pavlovskve trdnjave.

Feodora se ustavi. Hitro je pogledala krog sebe in ko se je prepričala, da so brez priče, je hitro ovila svojo roko krog ljubljenevega vratu. — Še enkrat naj te poljubim, Vladimir moj, — mu zašepče lepa žena. — In s poljubom na ustnicah boš odšel na dolgo in naporno pot in boš vztrajal na njej. Jaz pa, Vladimir, te bom ljubila do svojega poslednjega vzdihljaja in naj se zgodi karkoli, jaz ti prisegam, da ti bom zvesta tudi v grobu!

— Zvesta tudi v smrti, — zašepče Vladimir bolest-

no, si privije ljubljeno ženo na prsi in ji zakrije usta s poljubi. — Da, Feodora, videla se bova, Bog ljubezni naju bo varoval!

— Vse moje misli bodo pri tebi, mili in edini moj, — spregovori velika kneginja in tiho zaihti. — Medtem ko boš ti hodil po nepreglednih sneženih poljanah Sibirijske, ko se boš boril med življenjem in smrtjo, bom molila zate, — ah, vse svoje moči, vso svojo neustrašenost bom uporabila, da ne bom umrla od koprnjenja in strahu!

— Jaz pa bom vedno gledal tvojo sliko, draga, skozi sneženo in krvavo meglo, ime Feodora bo moj bojni klic, moja ljubezen k tebi pa moj talisman!

Zdajci sname princesa s svojega vratu zlat medaljonček ki ga je nosila na zlati verižici.

— Vzemite to dragi, — je dejala in ponudila medaljon Vladimirju. — nosi ta medaljonček na svojem srcu, prinesel ti bo srečo!

Mladi, lepi častnik je pritisnil vroč poljub na mali zlati predmet, potem pa je dejal:

— Sedaj vem, da me bo Bog varoval, Feodora, in prisegam ti, da ne bom dal tega milega spomina nate od sebe, samo od smrti otrpli in hladni roki ga bodo lahko iztrgali!

Vladimir je začutil njen poljub na svojih ustnicah, njene solze na avojem obrazu, potem pa se je izvila krasna pojava iz njegovega objema, samo skozi meglo solza jo je videl, kako je odšla, — trenutek pozneje sta carica in velika kneginja Feodora izginili, — Vladimir je ostal sam.

Tedaj je še enkrat pokrtil zlati predmet, ki ga je držal v rokah s svojimi poljubi in solzami, še enkrat pa je zašepetal: Zvest tudi v smrti!

### 5. POGLAVJE.

#### Peklensko pismo.

Carska visokost prejasni knez Aleksej!

Prisostelj tega pisma je poročnik Vladimir Borotin od preobraženske garde. To je zločinec, ki se je drznil dvigniti svoje umazane oči na zaročenko Vaše carske Visokosti, veliko kneginjo Feodoro. Toda to še ni vse, — ta lopov je znal mlado kneginjo tako premotiti, da ga je uslišala in ponoči prišla pod krinko na sestanek z njim.

Kar se tiče velike kneginje, prepuščam to Vaši carski Visokosti, naj sama izreče obsodbo in način postopanja proti visoki dami. Ko sem prodir v to skrivnost, sem dal poročniku Borotinu takoj ujeti in odpremiti v Petro-pavlovsko trdnjavo. Toda najbrž je znano Vaši

carski Visokosti, da je velika kneginja Feodora ljubljena caričina ter se je tako posrečilo njenemu vplivu, proti kateremu sem paz brez moči, da je poročnika Vladimir Borotina rešila njegove usode ravno v trenutku, ko mu je bila namenjena smrt pod udarci s knuto.

Toda hudobni zapeljivci ne sme uiti zasluženi kazni.

Pod pretvezo, da mu moram zaupati važno vest za Vašo carsko Visokost, ga pošiljam kot kurirja v Port-Artur. Takoj, ko bo izročil to pismo v roke Vaše Visokosti, bi bilo dobro Vladimirja Borotina zgrabit in privezati na kakšno pečino, ki obdaja Port-Artur, pred top ter ga z enim samim strelom poslati v morje. Morski valovi naj bi pokrili njegovo raztrgano telo, morski psi naj se z njim nasitijo.

Vaša carska Visokost se lahko sama prepriča, da sem zapoved, naj na veliko kneginjo ostro pazim, najzvestejše izvršil in v nadi, da sem si s tem pridobil popolno zadovoljstvo velikega kneza, ostajem

Vaši carski Visokosti vedno zvesti Pleve, minister pravde in notranjih zadev.

S fanatično bliskajočimi pogledi in s porogljivo spacenimi potezami je Pleve še enkrat prečital, na udoben naslanjaču sede, usodno pismo, ki ga je napisal.

— Usodno pismo, — je zašepetal tiho, — ha, ha, ha! Vi, Vladimir Borotin, niti ne slutiš, da greš smrti naroti, ko boš spravil to v svoj žep. Sedaj sem te odstranil s svoje poti, toda dosegel sem svoje maščevanje na tej ponosni veliki kneginji, ki je svoje preziranje napram meni premnogokrat popolnoma odkrito pokazala. Najprej moram pismo hitro zapečatiti, potem pa — mora Borotin takoj odpotovati, kajti ta Feodora bi utegnila še doseči, da bi nazadnje ostal kar v Petrogradu!

Minister pravde in notranjih zadev je posušil napisanimi pečati, na katerih je s svojim pečatnikom vtisano z veliko polo pivnika, zložil je pismo, ga zaprl s snil svoje ime V naslednjem trenutku je pozvonil in rkazal uradniku, ki se je pojavil na vratih:

— Poročnik Vladimir Borotin naj pride!

Tako torej izgleda kandidat smrti, pomisli minister, ko je trenutek pozneje vstopil Vladimir Borotin v čisti uniformi, oborožen s karabinko in samokresom s potno orbo ob pasu.

— Tukaj je važna brzojavka, ki jo morate odnesti velikemu knezu poročnik Borotin, — reče Pleve, ko je Vladimir stopil po vojaški predenj. — Dobro pazi nanjo, — nosite jo na svojih prsih, — samo s svojim življenjem je smrti dati od sebe!



raj zapade v jok od same nejevolje.

— "Zakaj mi ne vržeš vsega kolača na enkrat?" — je godrnjal medved. Ali dečko ga ni razumel, misleč, da je to samo medvedje rentanje; akoravno bi ga bil razumel, ni misliti, da bi bil dečko zadovoljen z medvedovim predlogom.

V tem hipu se prikaže paznik. Na dolgem drogu je nosil par kosov mesa. Medved privzdigne glavo. — "Aha!" — pravi to je pa druga stvar.

Urnebesno je bil na vrhu plezalnega droga natezajoč se kolikor je mogel da doseže meso.

Deček je bil presrečen. Ni mogel zapopasti kako zamore tako težkopadna žival splezati po drogu tako urno kot najboljši telovadec.

Ko je mesa zmanjkalo in se je bil paznik oddaljil, je medved splezal dolu, se vsedel v kot ter si v čaru največjega zadovoljstva oblizaval svoj gobec.

"All right" — si je mislil — "to je pa bilo vredno plezanja."

\*\*

Med eksotičnim živalstvom so posebno zanimanja vredni zebu-ji iz Indije; v svoji prvotni domovini so ljudem isto kot nam drugorodcem goveda. Razlikujejo pa se od naših goved po tem, da imajo na hrbtenici neznatno grbo, ter da jim je rogovje popološčeno ter zelo kratko. V njih prvotni domovini jih vporablja za vprego; tako pri poljskem delu kakor pri vožnji kolesljev.

Je silno koristna žival v krajih kjer se ne more aklimatizirati krava vsled tropične vročine in vlage.

V Indiji negujejo nekaj teh živali po tempeljih, kjer jih častijo kot božanstva. Zebu je edina žival, ki v Indiji sme nositi soho boga "Siva". Hindu-ji jim izražajo takšno spoštovanje, da smejo brez kazni uničevati njive in livade, prestopiti ograjene prostore in vrtove ter jesti iz rok njih gospodarjev.

\*\*

Zoološki vrt daje zavetišče tudi trem vodnim konjem, "hipopotamos" kakor se jih imenuje v zoologiji (živaloznanstvu.) Živali ogromnih telesnih proporcij; njih požrešnost je v skladu z njihovo ogromno korpulenco. Z lahkoto pospravijo na dan 80—90 kg hrane, ki sestoji iz sena, detelje ter otrob, mešanih z vodo. So pa ti hipopotami brezdvomno največja privlačna sila zoološkega vrta. Njih domovina so pritoki gorenjega Nila v Severni Afriki. Za slonom je to najkorpulentnejša žival stvarstva. Njih teža dosega do štiri tisoč kg; glava sama tehta 200 kg. Ogromen, okrogel trup nosijo čisto kratke na videz okorne noge pa vendar tako okretne, da se v svoji domovini z lahkoto vzpenjajo po skoro navpičnih bregovih nilskih pritokov. Oči mu leže visoko ter so take nabrekle kot kot bi vsak hipotele skočiti iz svojih tečajev. Lega nozdrvi je tako visoka, da lagodno diha, ne da bi mu bilo treba pomoliti ostalega trupla iz vode.

Hipopotamo je vegetarijanec. Kedar se nahaja v svobodi žre samo travo ter povodne rastline; izmed zadnjih mu je posebno všeč "lotos", to je prekrasna liliji podobna rastlina, ki raste samo v vodi. Stari Egipčani so jo imeli silno v čislih ter so iz njenega soka pili pozabljenje.

Kakor rečeno v zoološkem vrtu v Palermo se nahajajo 3 hipopotami: ena družica ter en samec. Slednji je oddeljen od družice po močnem železnem drogovju. Ali niti živali ne morejo ubežati ljubezenskim intrigam. To mejaštvo je povzročilo, da se je samec norostno zaljubil v družico svojega soseda, ne meneč se za ono zapoved, ki veli, ne želi si žene svojega bližnjega. Nekega lepega dne se vrže zapuščen samec s svojimi štirimi toneladami teže na železno drogovje, odločen, da pogine ali pa doseže svoj zaželjeni cilj. Drogovje se je udalo po kratkih naskokih in gotovo bi se bila izvršila prava hipopotamska tragedija, da ni bil ravnatelj zoološkega vrta, tako dalekoviden; pa bil dal napraviti par metrov za prvim drogovjem drugo drogovje. Predno je mogel naskočiti drugo vrsto drogov — kajti to je bil po prvem uspehu njegov namen — so ga pazniki ukrotili omamivši ga s plinskimi bombami.

Hipopotamo se v svobodi ogiblje človeku ali kedar se čuti napadenega se brani z vso furijo svojih 3000—4000 kg in gorje mu kogar po tepta, ostane samo še goljaž! (Nadaljevanje)

— Samo mrtvemu mi jo bodo vzeli, — odvrne Vladimir. — Dokler bo v meni kaplja krvi, jo bom znal varovati!

— Izvrstno! Vem da ste pošten in pogumen častnik, — se obrne Pleve v nenavadno prijaznem tonu k mlademu častniku. — Jaz mislim, da bi bilo najboljšje, če bi oba pozabila, kaj je bilo med nama. Tu imate karto, — nadaljuje minister, ko je Vladimir mrko uprl svoj pogled v tla in molčal, — na njej je vaša pot točno označena. Uporabite vzhodno sibirsko železnico v toliko, v kolikor norete, a — brzojavno bom poskrbel, da vas bodo povsod podpirali. Ali ste z denarjem dobro priskrbljeni?

— Samo nekaj, eksceleuca!

— Vzemite to denarnico, vsota, ki je v njej, vam bo do Port-Arturja zadostovala, če boste imeli tudi posebne izdatke. Sedaj pa ne izgubljam časa. Čez pol ure odide s postaje brzovlak proti Moskvi, z bogom in srečno pot!

Vladimir je s hitro kretnjo spravil zapečateni dokument v notranji žep svoje uniforme, ne da bi dejal ministru kakšno besedo v slovo je z vojaškim pozdravom odhitel iz sobe.

Pol ure pozneje je odšel tudi Pleve iz Petro-pavlovskje trdnjave. Pisarna, v kateri je bilo napisano to lopovsko pismo smrti, je bila sedaj popolnoma prazna.

Nenadoma pa se vrata te sobe počasi odpro. Ali je bila to žival, ki se je plazila po vseh štirih, ječe in s krvjo oblita v veliki prostor?

Ne, to je bilo človeško bitje, ki pa je bilo ogrnjeno z nekim grobim platnom.

To je bila Sonja, ki so jo pretepli s knutami.

Obisk carice je kozake, ki so jo nosili, tako zbegal in prestrašil, da so jo kar enostavno položili na tla v hodniku in odhiteli nazaj v dvorišče, da bi videli carico. Nihče se ni zmenil za nesrečnico in ko se je Sonja prebudila iz nezvesti, je videla, da je sama, zapuščena, brez pomoči, vendar pa je živela, — in to je bilo dovolj.

Težki udarci kozakov s knutami ji niso poškodovali nobenega vagnejšega organa. Čutila je sicer nepopisne bolečine, toda v tem mladem telesu je živela še duša polna energije.

Takoj je pomislila Sonja na beg, čeprav po vseh štirih — iz Petro-pavlovskje trdnjave je mora pobegniti, — ah, morda bi se ji pa le posrečilo, da bi se še enkrat vrnila v življenje!

Saj ni hotela iskati v življenju uživanja in veselja, — ne, ona je hotela živeti za svojo osveto!

Plazila se je po hodniku in le s težavo je prispela do nekih majhnih stopnic, opazila je vrata, jih odprla na srečo in obstala je v tako zvani pisarni, iz katere je minister Pleve pred nekaterimi trenutki odšel.

Počasi se Sonja vzravna. Premagala je silne bolečine, požrla solze in se splazila k oknu.

Okno ni bilo zamreženo, tam nasproti pa so stala odprta vrata. Morda, ah morda se ji bo beg posrečil!

Zdajci je stopila k umivalniku, si ohladila rane z mrzlo vodo, kolikor se ji je to posrečilo, potem pa je opazovala svojo razmesarjeno kožo in zasepetala:

— Ah, ko bi imela vsaj kakšno obvezo, da bi si ranjena mesta zakrila!

Ha, tukaj je pola pivnika, — je vzkliknila, ko je z očmi blodila po pisalni mizi. — Zdi se mi, da je še neuporabljen, — lahko se bom okoristila z njim, — bom vsaj preprečila, da mi to grobo platno ne bo drgnilo ran!

Kolikor najhitreje je mogla je odhitela s svojim ranjenim telesom k pisalni mizi, zgrabila je pivnik, — tedaj pa je opazila, da je na njem odtisnjeno celo pismo.

Njen ljubimec Lubanov jo je naučil, da je obračala vso pozornost tudi na najmanjše in najneznatnejše stvari i takoj se je porodila v Sonjini glavi misel: morda je to važna stvar!

V naslednjem trenutku je stopila pred zrealo, ki se je nahajalo med okni. Lubanov ji je večkrat pokazal, kako se na pivniku odtisnjeno pismo prečita. V kristalnem steklu zrealo se je pokazal odtisek v jasnih potezih.

Sonja je držala pivnik pred zrealom. Prodirujoče je gledala, — čitala je — čitala, naenkrat pa se je vzklik strahu izvil iz njenih prsi, obraz se ji je spačil, oči pa so se ji divje zasvetile.

— Ta mi je ugrabil mojega brata, v smrt in propast ga je poslal, — to pismo pomeni Vladimirjevo smrtno obsodbo.

Zdelo se je, kakor da bi morala lepa Sonja omahnuti na tla, to da v istem hipu je zbralo mlado bitje vso svojo moč in ostalo vzravnano.

— Ne, še nisi zmagal, petrograjski krvoločnež, — je vzkliknila z glasom, ki je bil podoben kriku blazneža, — še ni dosegel Vladimir svojega cilja, kjer ga čaka strašen konec, in nikdar ga ne bo dosegel, — jaz, rdečelasa Sonja, bom to preprečila, kajti to pismo v moji roki mi je dragocenejše kakor največji zaklad na svetu,

to pismo bom še danes odnesla veliki kneginji — Feodori.

V naslednjem trenutku odpre Sonja okno in se skloni čezenj, držeč na prsih usodni dokument.

Pripravila se je za skok v globino. In če bi bil zija pred njo prepad z vso svojo grozoto, — za Vladimirja, ljubljene brata, za njegovo rešitev, bi si ne pomišljala.

Že se je hotela spustiti z okna, ko — — — zablešča — — — se je, — strel — — —

Sonja zavpije, da je krik trgal srce — — —

Krogla je odžvižgala tik Sonjine glave, mlade nihilistke pa le ni zadela. Toda v prvem strahu se je Sonja spustila z okna, ki jo je očuvalo in se strmoglavila v globino.

Preden pa je mogla vstati, ji nastavi neki kozak, ki je bil skrit v oglu dvorišča, da ga ni mogla prej opaziti, puškino cev na čelo in ji zavpije z rezkim glasom:

— Ne gani se, kajti sicer ti bom pogljal kroglo v glavo! Ti nameravaš pobegniti in če bi te ne bil pravočasno opazil, bi mi naštel dvajset pet udarcev s knuto!

Ko je Sonja slišala kozakov glas, je malo dvignila glavo, kajti čutila je, da se pri padcu ni poškodovala.

Njen pogled je obvisel na mladeničevem kozakem obrazu, ki je bil obdan s kostanjevo kodrasto brado.

— Bil je čas, — spregovori Sonja s tihim, toda odločnim glasom, ko si Vasiljevič Tarkoj ne bi pomišljal, če bi bilo radi mene treba sprejeti dvajset pet udarcev s knuto. Toda seveda, — hvaležnost izgine iz človeškega srca prav tako hitro, kakor svetloba iz beračeve kolibe!

Mladi kozak se je pri teh besedah opotekel, roke pa, ki so stiskale puško, so se stresle.

Prekrižal se je in spregovoril s pridušenim glasom:

— V imenu Matere božje kazanjske, ali si ti to Sonja Lubanov, ali pa je to tvoj duh?

— Jaz sem, Vasiljevič Tarkoj, — odvrne Sonja. — Najprej mi pomagal, da vstanem, potem pa bom videla, če bije v tvojih prsih hvaležno srce, ali pa je uniforma, v katero si oblečen napravila iz tebe nehvaležnega brez srea!

Tarkoj se je sklonil in pomagal Sonji, da je vstala. Mladi kozak je opazoval rdečelaso ženo z nežnostjo, poleg tega pa z nekim spoštovanjem, katerega bi ne mogel pokazati niti svojim predpostavljanim.

(Nadaljevanje)



# PRIMORSKE VESTI

## PISMO IZ ITALIJE

### Položaj naših železničarjev in vojakov v notranjosti Italije

Trst, marca 1935. — Skoro premalo polagamo našemu listu važnost na vprašanje naših železničarjev, ki so bili prisilno prestavljeni in razmetani po vsej Italiji. Nič manj važno ni tudi vprašanje in položaj vojakov, ki služijo v notranjosti države svoj rok, čeprav se ti vrnejo v preteku gotovega časa zopet domov. Vprašanje naših železničarjev pa je vsekakor zelo pereče in predstavlja eno zelo težkih točk socialnega položaja naših ljudi v današnji Italiji. Ni čudno če ne pridemo do tega, da bi se podrobneje in od slučaja do slučaja informirali o posameznih razkropljenih, saj so stiki z njimi skoro nemogoči.

V večjih in manjših skupinah pa so naseljeni zlasti v Firencah, Milanu, Bologni, Mantovi, Folignu in dalje na jugu v Reggio Calabriji, Messini in celo v Cataniji. Vendar pa se v teh mestih vsled svoje številčne nesorazmernosti z domačini skoro zgube. Tako je v Folignu n. pr. okoli 70 družin in še več samcev. Skoro ravno toliko jih je v Milanu, nekoliko manj pa v Firencah.

Kakor je težak položaj teh, ki se sem pa tam lahko skupijo je toliko bolj obupen položaj onih, ki so raztreseni po raznih čuvajnicah in majhnih postajicah v najbolj pustih in neobljudenih krajih. Večkrat se pripeti, da naši ljudje, ki potujejo po Italiji srečajo v najbolj nemogočih okoliščinah svojega človeka. Težko je opisati taka srečanja, ko ubogi premeščene ne pride niti do besede ko zasliši domačo govorico.

Družabnega življenja teh ljudi, kolikor ni omejeno na družino in od slučaja do slučaja na ostale domače priseljence, kar pa je zelo redko in le v mestih, si skoro ne moremo predstavljati.

Popolnoma odtujeni in osovraženi od domačinov često žive kot pravi obupanci. Le malokateremu se je posrečilo živeti v tamkajšnje razmere in tako prilagoditi vse svoje življenje vsiljenim okoliščinam. Toda tudi ti se ne počutijo srečni kljub temu, da so jim domačini tu pa tam naklonjeni. Čeprav namreč ne čutijo tistega nacionalnega sovraštva kot se uganja doma se vendar zavedajo, da so tuje med tujimi. Kakor smo že omenili ni med njimi tolikega preganjanja in sploh političnega terorja. Vendar pa smatramo, da je že to, da morajo biti daleč z doma, često mnogo več in mnogo hujše kot marsikako preganjanje in često slično težki konfinaciji.

Najbolj občutijo vso grenkost oni starši, ki imajo otroke bodisi, da doraščajo, ali morajo v šolo. Okolica sama jih pogradi in zgube se med italijanskimi otroci, da jih često le s težavo rešijo in uče domačega materinega jezika. Gospodarsko je njih položaj pač odvisen od kraja kjer so. Vendar pa jim popolnoma druge razmere bodisi v hrani, klimi in delu, zoperstavlja jo precejšnje težkoče.

Mnogo teh nesrečnežev, zlasti mladine to je številnih otrok, ki jih posamezne družine niso mogle vzdrževati, je za nas zgubljenih. Vprašanje pa je, kaj bo v bodoče s temi nesrečneži, ki predstavljajo kot smo že povdarili za nas precejšnjo težko stran. Zavedati se moramo, da šteje ta družina premeščencev nekaj tisoč kar je, če prištejemo še vse ostale žrtve, za nas važen problem.

Drugo vprašanje tvori vsekakor vprašanje naših vojakov, ki služijo svoj redni rok v notranjosti Italije, največ v Firencah in Messini, dalje v Livornu, Speciji, Bologni in drugod. Ponemok so bili zlasti slovenski vojaški sprva zelo upoštevani in so jih uporabljali po pisarnah ter po sanitetskih oddelkih. Prekašali so svoje italijanske sovrstnike zlasti po svojih zmožnostih, saj so bili vsi najmanj pismeni. Položaj pa se je vedno slabšal in dosega v zadnjih dneh gotovo višek.

Obupna so pisma posameznih kmečkih fantov, ki opisujejo svoje stanje. Težko je skoro verjeti, ko čitamo ta pisma, da piše to mlad fant. Posebno se opazja popolno razrovanost teh mladih ljudi sedaj, ko jih strašijo oziroma pošiljajo v Afriko. Kljub obupu, ki se odkriva od

vrste do vrste pa je opaziti iskrico upanja na rešitev, ki se jim zdi posebno sedaj in v tem trenutku, ko se pripravlja vojna najbližja. To je vsekakor za psihološki stanje vojakov zelo značilno.

V bodoče moramo držati v našem listu stalno, ali vsaj bolj pogostoma odprti ti dve vprašanji, to je vprašanje naših železničarjev in vojakov in voditi evidenco na dnjimi kolikor se v danih razmerah pač da.

## DROBNE VESTI

V Kobaridu je goriška pokrajinska obrtna organizacija uvedla v propagandne namene uradno poslovanje, vsak prvi in tretji torek v mesecu, "da bi tako čim uspešneje razvila svojo pomoč v korist obrtnikov in malih industrijcev v tej coni".

V Šempasu na Vipavskem se je učiteljstvo po višji naredbi z vso vneto vrglo na propagando med domačini. Priredilo je v par tednih že nekoliko propagandnih predavanj o sindikatih in korporacijah itd.

## ELEKTRIFIKACIJA ŽELEZNIŠKE PROGE

Postojna, marca 1935. — Elektrifikacija železniške proge Trst—Postojna in Št. Peter—Reka je v polnem teku. Drogovi za napeljavo električnega toka so bili postavljeni že proti koncu lanskega leta. Z ostalimi deli pa zelo hitro, zlasti na železniški postaji v Postojni, ker mora biti vsa naprava gotova že v letu 1936. Pri delih pa so zaposleni sami Italijani. Le tu pa tam zaposlijo kakega domačina za nekaj dni, potem ga zopet odslovijo.

**S pozornostjo izberemo**

vse naše predmete, kateri so najboljšega okusa, in najnovejši in ekonomični



# FEDER

## Joyeria - Regalos

**AV. SAN MARTIN 2591 U.T. 59-0442 Bs.As.**

**Najrazličnejša izbira za darove.**

**URE — BRILJANTI — FANTAZIJE — POŠADA**

Lastna delavnica Točna popravila

Uvoz direktan Ustanovljena leta 1907

**ZRAVEN BANKE — "BANCO POPULAR ARGENTINO"**

S predložitvijo tega oglasa vam damo 10 o/o popust.

## Diplomirana babica

**ANA CHARPOVA**

v Pragi in Buenos Airesu

Ima odlogetno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Bs. Airesu. Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa.

Calle CABRERA 2311

U. T. Palermo, 2383



## IZ JUGOSLAVIJE

## SOCIALISTIČEN VOLILNI SHOD V LJUBLJANI

Socijalistična skupina, ki pripravlja lastno kandidatno listo z nosilecem g. dr. Topalovičem, je imela v torek v Ljubljani volilni shod, na katerem je nastopil kot glavni govornik dr. Topalovič. Ker je bil to prvi javni shod v sedanjih volilni borbi, je vladalo zanj precejšnje zanimanje.

Shod je otvoril predsednik Delavske zbornice g. Alojzij Sedej, ki je med drugim dejal, da se nudi zdaj delavstvu po petih letih prvič spet priložnost, da nastopi pri volitvah v obrambo svojih razrednih koristi. Nato je govoril g. dr. Topalovič ter podrobno obrazložil svoj volilni program. Vabil je tudi male obrtnike, javne in zasebne nameščence in male kmete, da se združijo z delavstvom. To zedinjenje delovnega ljudstva se mora čimprej izvesti, ker je na potu fašistično gibanje, ki je v službi velekapitala in pridobiva množice z lepo donečimi obljubami.

Dalje je dejal g. dr. Topalovič, da zahtevajo socialisti volilno pravico za moške in ženske in pomilostitev za politične krivce. Najvažnejši del socialističnega programa pa je zaščita pravice do dela. Medtem ko zakoni jamčijo nedotakljivost lastnine, ni nobenega zakona, ki bi ščitil pravico do dela. Znižati in črtati je treba ne samo kmečke dolgove, marveč tudi dolgove drugih siromašnih slojev, bogatinom pa za-

braniti, da se poslužujejo ukrepov, ki so namenjeni za zaščito socialno šibkejših.

Takoj po govoru je gš dr. Topalovič zapustil dvorano ter odpotoval v Celje in Maribor. Na shodu je za njim govoril tajnik OUZD g. Likar, ki je na kratko orisal položaj delavstva v Sloveniji. G. Sedej je nato zaključil zborovanje, toda zborovalci s tem niso bili zadovoljni in so zahtevali razpravo. Prišlo je do precej hudega prerekanja, ki mu je napravil konec neki govornik iz občinstva, ki je pozival delavstvo brez razlike, ali pripada levici ali desnici, naj složno nastopi pri volitvah.

## LJUBIMEC ŽENE JE POBIL DO SMRTI MOŽA

Nedavno zvečer je prišel h Gselmanovim na Pobrežju pri Mariboru 26letni mizarski pomočnik Anton Straus, zaposlen pri mizarskem mojstru Paitzu v Taborski ulici v Mariboru. Okoli polnoči je prišlo med njim in 41letnim mizarskim pomočnikom Antonom Gselmanom, ki stanuje s svojo ženo v tej hiši, do prerekanja in prepira. Straus je v prepiru zgrabil za kol in ga zavihtel proti Gselmanu, ki ga je tako dolgo obdeloval, da se je Gselman zrušil mrtev na tla. Ko je Straus videl, kaj je napravil, je pobegnil. Ubijalca so orožniki takoj aretirali in zasliali. Ozadje krvavega dogodka je ljubavno razmerje, ki ga je imel Straus z Gselmanovo ženo Angelo. Aretirani Straus priznava dejanje, zagovarja pa se, da ni hotel Gselmana ubiti. Tezenski orožniki so aretirali tudi Gselmanovo ženo.

## ZA KUHINJO

**Telečja jetra na francoski način.** Prepraži na masti eno srednje debelo in drobno zrezano čebulo, na čebulo stresi potem pol kile zrezanih telečjih jeter, četrt lovorjeverga lista, malo timjana in vse skupaj, praži, kakor navadno pražiš jetra. Ko so jetra gotova, jih odstavi, da se malo shladijo. Mlačna jetra nato zmelji na strojčku in potem jih pretlači še skozi sito. V skledo deni dve deki sirovega masla, dva rumenjaka, eno čašico dobrega belega vina, pretlačena jetra in malo osoli. Vse skupaj dobro mešaj, da narase. Nato dobro namaži skledico ali pa model, če ga imaš, s sirovim maslom, napolni z vmešanimi jetri in postavi v krop (krop naj ves čas vre), kjer naj se kuha četrt ure. Kuhano vzemi iz kroga in počakaj malo, da se usede, nato zvrni na topel krožnik s sokom vred, ki se je pri kuhanju sečil na dno. Daš z rižem in motovilcem na mizo.

**Zelenjadna juha.** Zreži na rezance eno čebulo in jo na masti prepraži. Ko je čebula postala zlatorumena, dodaj en korenček, eno repo, eno zeleno, kolerabo, malo ohrovtu in en por, vse drobno na rezance narezano. Zdaj premešaj, dolij nekaj žlice vode in pokrito duši do mehkega. Ko je zelenjava mehka, je zalij z dvema litroma goveje juhe, premešaj in daj hitro na mizo. V pomladnem času pa lahko prideneš še malo graha, fižolčka, cvetače in slično.

**Fina torta.** Vmešaj, da narase, 14 dek sirovega masla, 14 dek sladkorja in šest rumenjakov; potem dodaj sedem dek neolupljenih zmletih mandeljnov, orehov ali lešnikov, štiri žlice dobrega belega vina, pet in pol deke drobtin in sneg šestih beljakov. Dva enaka tortna modela dobro namaži s sirovim maslom in posuj s sladkorjem ter zlij v vsak model polnuto. Ko je pečeno in hladno, namaži en del s vico testa, razravnaj in peci približno 40 minut. Poljubno mezgo, položi drugi del na vrh; torto oblij z limonovim ledom in jo okraši z debelimi rozinami, ki si jih pa prej namočila v mlačni vodi, da so se malo posvežile, a jih moraš pred uporabo spet osušiti, odnosno obrišati.

ZUBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2534

## ROJAKI

Poslužujte se vedno in povsod podjetij in tvrdk, ki oglašujejo v Slov. Tedniku.

Sklicujoč se na naše glasilo boste sigurno dobro in točno postreženi.

S tem koristite samim sebi in listu obenem.

*Quilmes Cristal*  
*Quilmes Bock*  
*elaboradas con las mejores materias primas: lupulo fino y pura malta argentina*  
*botellas de Un litro*  
*especial para familias.*

Restavrant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Vsako nedeljo ples.

Lepi prostori, pripravno za svadbe  
CENE ZMERNE — Prenosišče po 70 cent.

Se priporoča lastnik

EMILIO ZIVEC

OSORIO 5085

PATERNA

RECUERDE

IMI

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BLENORRAGIA

SIFILIS Y DEMAS VENEREAS

EL INSTITUTO MAS ANTIGUO ATENDIDO POR MEDICOS

BRASIL 923

PLAZA CONSTITUCION

DE 10 A 12 DE 15 A 21

Sin lavajes  
Sin dolor



# ZANIMIVOSTI

## ELEKTRIKA — VIR ENERGIJE

Največja težava je v prenosu toka

Italijanski zdravnik Galvani je l. 1789. opazoval, da nastaja v dveh različnih kovinah, ki jih veže žabji krak, električni tok. Ta pojav je preiskoval in ugotovil, da ga je pripisati solni tekočini med obema kovinama. To odkritje je dalo osnovo za razvoj raznih električnih elementov, ki sami lahko proizvajajo tok ali pa se z njim prej napolnijo.

Takšni elementi pa niso mogli trajno zadostiti potrebi po toku. Iskali so novih poti. Velik pomen je dobilo v tem pogledu odkritje kodanjskega profesorja Oersteda l. 1820., ki je ugotovil, da električni tok, ki se pretaka skozi žico v bližini magnetne igle, to iglo odklanja iz njene normalne severno-južne smeri. Odkril je s tem neko zvezo med elektriko in magnetizmom. In v resnici je Arago še isto leto dokazal, da postane železna palica magnetna, če jo obdaja tuljava, skozi katero teče elektrika. Ta magnetizem so imenovali elktro-magnetizem. V mehkem železu izgine takoj, čim izključimo električni tok, a v jeklu ga še zmerom nekaj ostane, tako da je mogoče na ta način izdelati trajne magnete.

V naslednjem času so ugotovili, da ima električni prevodnik, skozi katerega se v močnem magnetnem polju pretaka tok, stremljenje gibati se v določeno smer. Po drugi strani so ugotovili, da nastane v prevodniku tok, če ga premikamo v magnetnem polju. S tem so odkrili tudi pot za proizvajanje toka neodvisno od vsakršnih elementov. Cel prevrat je nastal, ko je Werner von Siemens 1867. odkril, da nastane v vsakem elektromagnetu nekaj magnetizma tudi če se je tok že nehal pretakati. Dejal si je, da bo stroj s tem ostankom magnetizma proizvajal spočetka šibak tok, ki se pa da izkoristiti za proizvajanje močnejšega magnetizma. Polagoma bo stroj, ki se imenuje tudi generator, proizvajal močnejši tok, dokler ne doseže ta polne sile. Ta premislek je vodil do zgradbe generatorjev, ki dobavljajo galvanskemu podoben ali istomerni tok. Poskusi pa so pokazali, da ne dobavljajo samo istomerni tok, temveč tudi takšnega, ki se pretaka izmenoma v razne smeri in so ga zato imenovali izmenični tok. Ta ima različne važne prednosti. Električni tok določene napetosti je sposoben opravljati neko delo. Dobava električnega toka tovarnam in gospodinjstvom je tedaj enakovredna dobavi delovne sile.

Za prenos električnega toka uporabljamo žice iz bakra ali aluminija, ki morajo biti tem debelejše, čim močnejši je tok, ki naj ga prenašajo. Žal pa kažejo vsi ti kovinski prevodniki neki upor, ki je škodljiv, kar povzroča izgubo električne zmogljivosti. Zato se trudijo izdelati vode tako, da bi imeli čim manjši upor. Istočasno zvišuje obratne napetosti kolikor se da, da bi toki ne postali preveliki. Po sili prihajamo tako do prevodnih naprav, ki delujejo z visokimi napetostmi. Te so potrebne zato, ker se električne centrale ne dajo graditi povsod tam, kjer je električna energija potrebna.

Pri gradnji teh central odločuje v prvi vrsti pogonska sila za dinamo, ki je na razpolago. Prvotno so uporabljali v ta namen tlak segrete vodne pare, počasi pa se je uveljavljala tudi vodna sila. Ta ima pred drugimi prednost, da ne povzroča stroškov za transport premoga itd. Absolutni proizvodni stroški so pri teh napravah torej zelo majhni. Pač pa so stroški za naprave same odločno večji, ker je treba za doseg kolikor toliko konstantnega pritoka vode graditi drage jezove, umetna jezera in odtoke.

Prenos električne energije se v mestih vrši s podzemeljskimi kabli. Ti kabli so draga stvar, ker jih je treba izdelovati izredno skrbno, da so izgube toka po njih čim manjše. Na daljših progah uporabljajo zato rajši proste vode iz poedinih bakrenih in aluminijastih vrvi, ki jih nosijo visoki drogi. Posamesne žice imajo zelo visoko napetost, da ne postanejo toki brez

potrebe premočni. Imenujejo jih zato vodi visoke napetosti. Napetost znaša v teh primerih običajno več nego 35.000 voltov, včasih pa tudi preko 100.000 voltov. Doslej so prenašali samo izmenični tok, ker dobi ta z vključitvijo transformatorjev lahko poljubno napetost. Vodi na velikih progah, daljnovodi, pa imajo svoje posebnosti, ki povzročajo izgube izmeničnega toka. Te izgube za istomerni tok so skušali že opetovano uporabljati za to vrsto toka za prenos na daljavo. Napori pa so bili doslej zaman, ker je silno težko graditi primerne diname, ki bi dajali zadostno napetost. Ker se istosmerni tok niti s transformatorji niti kako drugače ne da neposredno transformirati na višjo napetost in ker po drugi strani razen v izjemnih primerih pri zmogljivih generatorjih ni mogoče preko 6000 voltov napetosti, si pomagajo v najnovejših napravah za prenos elektrike tako, da proizvajajo najprvo izmenični tok 6000 voltov, ki ga transformirajo še višje na zaželeno napetost, ki jo s posebnimi pripravami spreminjajo v istosmerni tok. Ta tok gre potem preko vodov visoke napetosti do potrošnika. Tu se spremeni spet v izmenični tok, ki se spet transformira na potrebno napetost.

Ta način prenosa ima poseben namen, če gre za sklopitev več električnih omrežij. Do čim je to pri istosmernem toku zelo lahko, ker je treba paziti samo na to, da se obe napetosti točno skladata, je treba pri izmeničnem toku gledati še na to, da smerne menjave niso samo istovrstne, temveč tudi istočasne. Baš ti pogoji pa pomenijo često nepremagljivo oviro, če gre za to, da bi se sklopila razvejana in medsebojno zelo oddaljena omrežja. Sklopitev omrežij pa je danes ideal, kajti če ena centrala v sklopljenem omrežju ne dela, njeno omrežje vendarle ne ostane brez toka, saj ga dobiva iz drugega omrežja.

(Ert v življenju in svetu)

# Medicina News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

## 12 ODDELKEV

Oddelek za vernične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolezni vseh vrst; maternica, ajčnik, čiščenje itd., izpuščaji, lišaj, itd.

Načelnica tega oddelka je zdravnica, diplomirana v Parizu in Bs. Airesu, specialista v ŽENSKIH IN OTROŠKIH BOLEZNIH, z mnogoletno prakso, KI GOVORI SLOVANSKE JEZIKE

Klinika general. Jetika, srce, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelek za jetične. Posebni pregled po novem načinu.

Oddelek žarki X. Radioskopia, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rdeča itd.

Oddelek specialistov za otroke.

Laboratorični oddelek. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršne koli bolezni, po naravi in času.

Natančni pregled od zdravnikov specialista rač unamo \$ 3.—

Brezplačen pregled za venerične bolezni

VGODNO PLAČEVANJE

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

# 28 SUIPACHA 28



## Kojačnica in trgovina MOZETIČ

Vam nudi naizbero, češko in angleško blago kakor tudi od tukaj za obleke in površnike.

Velike zaloge zimskega perila za moške po konkurenčnih cenah

Rojakom se priporoča

Sebastjan Mozetič

5019 — OSORIO — 5025

BUENOS AIRES

(PATERNAL)



Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

## Krojačnica "La Confianza"

**ANTON KLINC**

Vam nudi na izbero najboljša nacionalna  
in angleška sukna.

Svetovne znane tvrdka Camper

DELO PRVOVRSTNO

Cene ekonomične

CALLE ROSETTI 1527

BUENOS AIRES

## IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,  
diplomirana na univerzi v Pragi in v  
Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni.  
vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče  
v popolno oskrbo na dom.  
Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.  
U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

## Slovenska gostilna pri Veselem Štajercu

Naznanjam vsem cenjenim rojakom v  
slovenski naselbini da razpolagam z no-  
vim igriščem na kroglice in keglje pod  
streho.

Krasen plesni salon kjer vsako nedeljo  
svira dobra slovenska godba.

Prvovrstna domača kuhinja in pijača  
po zmernih cenah.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča  
lastnik

**Štefan Celec**

MAN. ESTEVEZ 499 AVELLANEDA

Veliki zavod

## "RAMOS MEJIA"

**ZDRAVNIKI SPECIJALISTI**

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Po-  
polno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na  
podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpuhi, mozoljčki. Izpadanje  
las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ZILO: zdravimo brez operacije in bole-  
čin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof.  
Cicarelliju.

ZIVČNE BOLEZNI: Nevraastenja, izguba spomi-  
na in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost  
srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka pre-  
bava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez opera-  
cije in bolečin.

ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, ne-  
redno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in  
z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste  
v Argentini. — Lečenje z jamčeno. —

Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

## Dr. MILOSLAVICH

Zdravnik za notranje bolezni.

Praktikiran na klinikah na Dunaju, Pra-  
gi in Parizu.

Zdravi bolezni kože, krvi in spolne  
bolezni.

Se govori slovensko, nemško in špansko.

PETNAJSTDNEVNO PLAČEVANJE  
GARANTIRANO ZDRAVLJENJE

Sprejemanje strank od 11 do 12 in od  
3 do 7 zvečer. — Ob nedeljah od 9 do 11  
ure zjutraj.

Ulica Reconquista 629

U. T. RETIRO 1852

## Dr. J. HAHN

Ženske bolezni — Maternica — Jajčnik — Prezgodnja ali zakasnjena perioda  
Beli tok. — Notranje bolezni želodec in drobovje. — Gonoreja. Mehur. Obisti.

Zdravljenje z Ultravioletnimi žarki

NIZKE CENE

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601 — Sprejem: od 3—8 zvečer

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Ugodno tedensko in mesečno plačevanje

## DR. S. SCHAVELZON

Vodja klinike v bolnišnici Muñiz

**VENERIČNE BOLEZNI**

moderno in hitro zdravljenje.

**NOTRANJE BOLEZNI**

sree, pljuča, želodec, obisti, reumatizem,  
kri itd.

GOSPE: Rezervirani prostori.

OČI - UHO - NOS - GRLO - ŽARKI X

ULTRAVIOLETA - DIATERMIA

SPECIALISTI za vsako bolezen.

NI KLINIKA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 8416

Sprejema od 8 do 10, 14 do 16 in 19 do 21.

Ob nedeljah od 8 do 9

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika  
zatecite se na

## CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnateljju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Benoragije - Kapavca  
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE  
PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINI

**SPOLNE (606 - 914)**

**Krvne in kožne bolezni**

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specija-  
listi za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542